

Saknr. 14/7389-3

Saksbehandler:
Hanne Thingstadberget

Høring - Forskrift om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven og Forskrift om miljøvurderinger av tiltak etter sektorlover

Innstilling til vedtak:

Fylkesrådet vedtar følgende som Hedmark fylkeskommunes høringsuttalelse til *Forskrift om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven* og *Forskrift om miljøvurderinger av tiltak etter sektorlover*:

Fylkesrådet finner det utfordrende at «KU-forskriften» og «Vedlegg I/II/III/IV» ikke lenger blir entydige begrep; ved foreliggende endringsforslag blir det to sett dokumenter som omhandler nesten det samme og som har nesten like overskrifter og innhold. Dessuten vil det være en rekke tiltak/planer som vil befinne seg i en gråsoner i forhold til hvilken forskrift de skal vurderes etter. Fylkesrådet mener dette gjør det mer krevende å forholde seg til KU-bestemmelsene enn tidligere, og at endringen slik sett ikke representerer noen forenkling eller effektivisering, slik målsettingen var, selv om enkelte §§ er blitt mer presise.

Når det gjelder de konkrete §§ så har fylkesrådet følgende merknader:

- Krav om større grad av offentliggjøring av utredning, metode og data, i et format som er tilpasset offentlige databaser, er en positiv endring. Likeledes er krav om faglig kompetanse for utredninger en forbedring.
- Forskriftsendringen medfører en svekket ivaretagelse av lokale og regionalt viktige kulturminner (vedlegg III pkt b i begge forskrifter), siden bare fredete blir nevnt. Dette tilsvarer ikke det som står i gjeldende forskrift.
- Det er positivt at landskap (og derigjennom viktige kulturlandskap) er kommet med i vedlegg III f, i begge forskrifter. Vi legger til grunn at begrepet "kulturlandskap" defineres som i den europeiske landskapskonvensjonen, dvs. også urbane og industrielle landskap.

Vedlegg:

- Forskrift om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven med tilhørende høringsbrev og -notat av 02.07.2014
- Forskrift om miljøvurderinger av tiltak etter sektorlover med tilhørende høringsbrev og -notat av 10.07.2014

Hamar, 15.09.2014

Per-Gunnar Sveen
fylkesrådsleder

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksutredning

Høring - Forskrift om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven og Forskrift om miljøvurderinger av tiltak etter sektorlover

Hjemmel/referanse for saken

Fylkesrådets vedtakskompetanse er hjemlet i FT-sak 95/11.

Innledning og bakgrunn

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har sendt forslag til forskrift om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven på høring, samtidig som Klima- og miljødepartementet (KLD) har sendt forslag til forskrift om miljøvurderinger av tiltak etter sektorlover på høring. Felles høringsfrist er 10. oktober 2014.

I henhold til Kongelig resolusjon av 19. desember 2013 om endring av ansvarsforhold mellom departementene er Kommunal- og moderniseringsdepartementet ansvarlig for regelverket om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven, og Klima- og miljødepartementet ansvarlig for konsekvensutredninger for planer etter annet lovverk (plan- og bygningslovens kap. 14). På bakgrunn av ovennevnte ansvarsdeling legger departementene fram hvert sitt forslag til nye/endrede forskrifter.

Bakgrunnen for forslaget til endringer er at EFTAs overvåkningsorgan ESA har konstatert mangelfull implementering av gjeldende EU rett på området i norsk regelverk. ESA har i brev av 10. juli 2013 til Miljøverndepartementet varslet at det vil kunne bli åpnet sak mot Norge dersom krav som følger av de to relevante EU direktivene ikke følges opp i norsk regelverk. I tillegg er det behov for å legge til rette for enklere og mere effektive bestemmelser, samt å oppdatere regelverket som en følge av endringer i nasjonalt regelverk.

Saksopplysninger – fakta

At det fremmes to sett til nye forskrifter er hovedsakelig begrunnet med at de angår ulike lovverk og har ulike virkeområder. Kommunal- og moderniseringsdepartementets forskrift omhandler kun planer etter plan- og bygningsloven, mens Klima- og miljødepartementets forskrift kun omhandler planer og tiltak som reguleres etter sektorlover. Begge forskriftene tar utgangspunkt i gjeldene forskrift «Forskrift om konsekvensutredninger».

Nedenfor følger en oversikt over de viktigste endringene i de to forskriftene sett i forhold til dagens forskrift. Det framgår også om endringen er av hensyn til ESA eller av nasjonale grunner.

Forskrift om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven og foreslåtte endringer i forhold til gjeldende forskrift

§ 2 Planer og tiltak som alltid skal behandles etter forskriften

Det foreslås endring som innebærer at områdereguleringer på mer enn 15 dekar som fastsetter rammer for senere detaljregulering av tiltak i vedlegg I og vedlegg II alltid skal konsekvensutredes. (ESA-tilpasning.)

§ 3 Planer og tiltak som skal vurderes nærmere

Det foreslås endring som innebærer at områdereguleringer på mindre enn 15 dekar som fastsetter rammer for senere detaljregulering av tiltak i vedlegg I og vedlegg II skal vurderes etter forskriften. (ESA-tilpasning.)

§ 4 Vurdering etter kriteriene i vedlegg III for planer som omfattes av § 3 (tilsvarer § 5 i gjeldende forskrift)

Det foreslås en ny bestemmelse om at forslagstiller selv skal gjøre en vurdering av om planen kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn. (Nasjonal tilpasning.)

§ 5 Planprogram (tilsvarer § 6 i gjeldende forskrift)

Det foreslås en ny bestemmelse som innebærer at det ikke er krav til planprogram etter forskriftens § 3 bokstav c, reguleringsplaner som gir grunnlag for utbygging av tiltak nevnt i vedlegg II. samt en presisering om at det for planer der det er krav til planprogram må redegjøres i planprogrammet for hvilke problemstillinger som anses viktige i henhold til miljø og samfunn i det konkrete planarbeidet. Det presiseres også at det skal foreligge kart over planområdet og at det alltid skal gå fram hvilke fremgangsmetoder som skal benyttes for å fremskaffe nødvendig og beslutningsrelevant kunnskap inne ulike tema. (Nasjonal tilpasning.)

§ 6 Høring, behandling og fastsetting av planprogram (tilsvarer § 7 og § 8 i gjeldende forskrift)

Det foreslås en presisering av kravet om at det skal framgå av høringsuttalelsen dersom berørte regionale eller statlige myndigheter innenfor eget ansvarsområde vurderer at planene kan komme i konflikt med nasjonale eller viktige regionale hensyn. For å klargjøre kravet til utredning av relevante og realistiske alternativer foreslås det å presisere at ansvarlig myndighet alltid skal vurdere behovet for å få utredet alternative løsninger, og at det skal tas utgangspunkt i innkomne høringsuttalelser ved vurderingen av hva som anses som relevante og realistiske alternativer. Videre at det ikke kun skal kunne stilles krav til vurdering av slike alternativer, men at de skal kunne kreves utredet. For linjetiltak (vei, bane, etc.) foreslås det en presisering om at som hovedregel minst skal utredes to alternativer. Det foreslås en endring som innebærer at planprogrammet skal fastsettes innen ti uker etter frist for uttalelser og en bestemmelse som innebærer at planmyndigheten etter høring kan avslutte saksbehandlingen ved å unnlate å fastsette planprogram. (Nasjonal tilpasning.)

§ 7 Innhold og utforming av planforslag med konsekvensutredning (tilsvarer § 9 i gjeldende forskrift)

For planer hvor det ikke er krav til planprogram foreslås presisering mht. at konsekvensutredningen skal utarbeides på bakgrunn av kravene gitt i § 7 og relevante krav til dokumentasjon gitt i vedlegg IV. Videre skal det sees hen til uttalelser innkommet ved varsel om oppstart. Det foreslås en ny bestemmelse om at konsekvensutredningen, herunder feltundersøkelser, skal utføres av personer

med relevant faglig kompetanse. (Nasjonal tilpasning.) Det foreslås også en gjeninnføring av sammendrag av konsekvensutredningen. (ESA-tilpasning.)

§ 8 Høring og offentlig ettersyn av planforslag med konsekvensutredning (tilsvarer § 10 i gjeldende forskrift)

Det foreslås en ny bestemmelse om at data som er samlet inn i arbeidet med konsekvensutredningen skal systemiseres i henhold til gitte standarder der dette foreligger. Forslagstiller skal bidra til at data gjøres tilgjengelig slik at offentlige myndigheter kan legge disse inn i offentlige databaser. Der offentlige databaser er gjort tilgjengelig for slik innlegging forutsettes det at forslagstiller sørger for at slike data blir lagt inn i databasene. (Nasjonal tilpasning.)

§ 10 Hensyntaken til konsekvensutredningen ved vedtak og gjennomføring (tilsvarer § 12 i gjeldende forskrift)

Det foreslås en skjerpelse som innebærer at myndigheten skal ta hensyn til utredning og uttalelsene til den ved behandling av planen (Nasjonal tilpasning.) Det foreslås også en bestemmelse som sier at planmyndigheten skal fastsette vilkår for å avklare og belyse, overvåke og begrense vesentlige negative virkninger av planen eller tiltaket. Videre foreslås det at planmyndigheten kan bestemme at det skal utarbeides et miljøoppfølgingsprogram hvor det understrekes at miljø skal forstås i vid forstand. Det er tatt inn en referanse til de aktuelle bestemmelsene i plan- og bygningsloven som gir grunnlag for å fastsette vilkår om oppfølging av vesentlige virkninger av planen. (ESA-tilpasning.) Det foreslås også et nytt ledd som sier at gjennomførte undersøkelser i lys av fastsatte krav skal gjøres offentlig tilgjengelig. (ESA-tilpasning.)

§ 11 Offentliggjøring av vedtak (tilsvarer § 13 i gjeldende forskrift)

Det foreslås en innskjerping mht. at saksframlegg/innstilling/planvedtak skal være offentlig tilgjengelig på internett. I tillegg skal planvedtak offentliggjøres i samsvar med plan- og bygningslovens bestemmelser. (Nasjonal tilpasning.)

§ 12 Særskilte regler om planprogram (tilsvarer § 14 i gjeldende forskrift)

For å spare tid og bidra til offentlighet rundt konseptvalgutredningen, foreslås det en endring som innebærer en klargjøring av at planprogram kan høres sammen med konseptvalgutredning der slik utarbeides. (Nasjonal tilpasning.)

§ 15 Avklaring og endring av rollen som ansvarlig myndighet (tilsvarer § 18 i gjeldende forskrift)

Miljøverndepartementet endres til Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Departementet kan i samråd med berørte myndigheter bestemme at det skal være annen ansvarlig myndighet enn det som framgår av forskriften dersom nasjonale eller regionale hensyn tilsier det. Dette gjelder også for fastsettelse av planprogram i saker hvor regional eller statlig myndigheter organiserer planarbeid og utarbeider planer i henhold til plan- og bygningslovens §3-7. Det foreslås videre at dersom ansvarlig myndighet ikke fastsetter planprogrammet innen rimelig tid, kan departementet, etter at kommunen har fått uttale seg, selv fastsette programmet. (Nasjonal tilpasning.)

§ 16 Konsekvensutredninger ved grenseoverskridende virkninger (tilsvarer § 19 i gjeldende forskrift)

Det foreslås at Klima- og miljødepartementet er nasjonalt kontaktpunkt for planer som kan få vesentlige virkninger i en annen stat og planer i en annen stat som kan få vesentlige virkninger i Norge. (Nasjonal tilpasning.) Videre foreslås det at dersom en plan kan få vesentlige virkninger i en annen

stat, skal ansvarlig myndighet sende planprogram til berørte myndigheter i denne staten samtidig med høring i Norge med invitasjon til å delta i planprosessen. Kravene til saksbehandling i §§ 6 og 8-11, 13 og 14 skal legges til grunn hvis annen stat velger å delta i planprosessen. Kopi av dokumentene sendes til Klima- og miljødepartementet, som skal varsle rett myndighet i berørt stat. (ESA-tilpasning.) Til slutt foreslås det at Kommunal – og moderniseringsdepartementet i samråd med Klima- og miljødepartementet kan pålegge forslagsstiller å utarbeide planprogram og planforslag med konsekvensutredning i de språk som er nødvendige, og å delta i offentlig møte i berørt stat. (ESA-tilpasning.)

Endringer/suppleringer/presiseringer i Vedlegg I, Vedlegg II, Vedlegg III, Vedlegg IV

På bakgrunn av dialogen med ESA, lovendringer og egne vurderinger er det foreslått div. justeringer i de overnevnte vedleggene. (ESA-tilpasning/Nasjonal tilpasning.) Vedlegg I omhandler *Planer og tiltak som alltid skal konsekvensutredes*, Vedlegg II omhandler *Planer og tiltak etter § 3 som skal vurderes etter vedlegg III*, Vedlegg III omhandler *Kriterier for vurdering av vesentlige virkninger*, og Vedlegg IV omhandler *Rammer for krav til innhold i konsekvensutredningen*.

Forskrift om miljøvurderinger av tiltak etter sektorlover og foreslåtte endringer i forhold til gjeldende forskrift

§ 2 Forskriftens sakelig virkeområde (tilsvarer §§ 2 og 3 i gjeldende forskrift)

De aktuelle bestemmelsene for tiltak etter sektorlover i tidligere §§ 2 og 3 er tatt inn i ny § 2. Bestemmelser knyttet til planleggingen etter plan- og bygningsloven er tatt ut. Bokstav c (planer og programmer som fastsetter rammer for søknad om tillatelse for tiltak nevnt i vedlegg I eller II, og der planen eller programmet vedtas av et departement i henhold til lov eller forskrift) er ny. Planer og programmer etter § 2 c og planer etter § 2 d er for enkelthets skyld definert som tiltak. Tilsvarende er begrepet søknad også definert til å omfatte forslag til planer eller programmer etter 2 c og planer etter 2 d. I de tilfeller det er utarbeidet plan etter plan- og bygningsloven for andre tiltakstyper enn de som reguleres av ovennevnte lover vil det være et hensiktsmessighetsspørsmål om utredningsplikten knyttes opp til denne forskriften eller planforskriften og følgelig om det er sektormyndigheten eller planmyndigheten som anses å være ansvarlig myndighet. (ESA-tilpasning.)

§ 3 Behandling av vedlegg II-tiltak og krav til supplerende utredninger (ny)

I tråd med forslaget til endringer i plan- og bygningsloven § 14-2 foreslås det en forenklet modell for behandling av tiltak som omfattes av vedlegg II.

Første ledd: *Tiltakshaver skal i forbindelse med utarbeidelse av søknad gjøre en vurdering av om tiltaket faller inn under kriteriene i vedlegg III.*

Annet ledd: *” Myndigheter med ansvar for kriteriene i vedlegg III skal i forbindelse med høring av søknaden vurdere om de mener tiltaket kan få vesentlige virkninger. Berørte myndigheter, parter eller interesseorganisasjoner bør i forbindelse med høring av søknaden konkretisere hvilke forhold som bør belyses nærmere, dersom de mener tiltaket kan få vesentlige virkninger og det ikke allerede er tilfredsstillende redegjort for disse.”*

Tredje ledd: *” Dersom ansvarlig myndighet på bakgrunn av høringen og egne vurderinger finner at tiltaket kan få vesentlig virkninger, og virkningene ikke i tilstrekkelig grad er belyst, jf. krav til*

dokumentasjon gitt i § 7 eller blir tilfredsstillende avbøtt, skal ansvarlig myndighet stille krav om supplerende utredninger.”

Fjerde ledd: ” Dersom ansvarlig myndighet vurderer at tiltaket ikke har vesentlige virkninger skal dette fremgå ved sluttbehandlingen av tiltaket. Dersom krav til supplerende utredninger er reist for tiltak med vesentlige virkninger, men ikke tatt til følge, skal det gis en begrunnelse.”

Femte ledd: ” Krav til supplerende utredninger skal ta utgangspunkt i de forhold som anses å være mangelfullt belyst og i samsvar med krav til dokumentasjon etter § 7.”

Sjette ledd: ”De supplerende utredningene høres og behandles i samsvar med bestemmelsen i § 8. Det kan settes en kortere frist for høring av supplerende utredninger. Fristen skal være minst 4 uker.” (Nasjonal tilpasning.)

§ 4 Melding med forslag til utredningsprogram for tiltak og planer som alltid skal konsekvensutredes (tilsvarer § 6 i gjeldende forskrift)

Ut fra nasjonale erfaringer foreslås det noen endringer i bestemmelsene om melding med forslag til utredningsprogram.

Første ledd: ”Melding med forslag til utredningsprogram skal gjøre rede for formålet med tiltaket eller planen, beskrive området og hvilke problemstillinger som anses viktig for miljø og samfunn i den konkrete saken, basert på eksisterende kunnskap. Relevante og realistiske alternativer skal beskrives, og det skal framgå hvordan behandlingen av disse skal ivaretas i utredningsarbeidet.”

Bakgrunnen for endringen er at mange utredningsprogram har en tendens til å være stikkordsmessig og altomfattende. Det er viktig at meldingen med forslag til utredningsprogram gir en tilfredsstillende beskrivelse av egenskaper ved området som omfattes av søknaden og hvilke forhold som anses viktig å få belyst i forhold til den konkrete saken. Det er viktig at forslaget til utredningsprogram tydeliggjør hvilke problemstillinger og hensyn som framstår som sentrale i den enkelte sak. Dette er en forutsetning for at berørte myndigheter skal kunne vurdere konfliktgraden og utredningsbehov knyttet til et tiltak eller planen. (Nasjonal tilpasning.)

§ 5 Høring, behandling og fastsetting av program (tilsvarer § 7 i gjeldende forskrift)

Det foreslås nye bestemmelser om at ansvarlig myndighet kan avslutte prosessen etter bestemmelsene. Bakgrunnen er å klargjøre at det ikke er noen plikt etter bestemmelsene om konsekvensutredninger å videreføre saksbehandlingen av tiltaket dersom ansvarlig myndighet vurderer at tiltaket ikke bør realiseres. Forutsetningen for å kunne stoppe behandlingen av saken etter KU-forskriften er imidlertid at vedkommende sektorlov også gir grunnlag for å stoppe behandlingen av søknaden. I gjeldende bestemmelse omtales kravet til å vurdere relevante og realistiske alternativer både i § 6 og § 7. Det foreslås at bestemmelsen om vurdering og utredning av alternativer flyttes til ny § 7 og at det i ny § 5 kun henvises til § 7. I ny § 5 tas det også inn et krav om at det ved fastsetting av programmet skal redegjøres for høringsuttalelsene og hvordan disse er vurdert og ivaretatt. (Nasjonal tilpasning.)

§ 7 Krav til konsekvensutredningen (tilsvarer § 9 i gjeldende forskrift)

Av hensyn til EIA-direktivet tas det inn et siste punktum i siste ledd om at det skal utarbeides et sammendrag av konsekvensutredningen. For øvrig foreslås bestemmelsen bygget ut slik at den inneholder alle vesentlig materielle krav knyttet til konsekvensutredningen.

Første ledd: ”Konsekvensutredningen skal, i lys av den konkrete saken, identifisere, beskrive og vurdere de direkte og indirekte effekter vesentlige effekter tiltaket kan få i forhold til:

a) befolkning og helse,

b) arter og naturtyper,

c) land, jordmonn, vann, luft og klima,
d) materielle verdier, kulturminner og landskap,
e) og samvirke mellom faktorene nevnt over.”

Annet ledd: ”Konsekvensutredning skal også redegjøre for punktene under bokstav a og relevante elementer under bokstav b i vedlegg IV.”

Tredje ledd: ”For tiltak etter § 2 bokstav c og d skal konsekvensutredningen redegjøre for virkningene planen eller programmet kan få for miljø eller samfunn på et overordnet nivå.”

Fjerde ledd tilsvarer siste del av første ledd i gjeldende § 9.

Femte ledd: Bestemmelsene om utredning av realistiske og relevante alternativer er tatt inn i § 7 femte ledd. Disse bestemmelsene er i gjeldende forskrift gitt i § 6 annet ledd og § 7 femte ledd.

Sjette ledd: ”Konsekvensutredninger, herunder feltundersøkelser, skal utføres av personer med relevant faglig kompetanse.”

Syvende ledd: Bestemmelsen tilsvarer siste ledd i gjeldende vedlegg III. Flyttes til ny § 7 da det er et sentralt aspekt ved konsekvensutredningen og vurder mulige avbøtende tiltak og nødvendige undersøkelser med sikte på å overvåke og klargjøre faktiske virkninger av tiltaket.

Åttende ledd: ”Søknad med konsekvensutredning skal normalt utgjøre et samlet dokument. Det skal utarbeides et sammendrag av konsekvensutredningen beregnet på offentlig distribusjon.” (Nasjonal tilpasning/ESA-tilpasning.)

§ 8 Høring og offentlig ettersyn av planforslag eller søknad med konsekvensutredning (tilsvare § 10 i gjeldende forskrift)

Nytt fjerde ledd: ”Data som er samlet inn i arbeidet med konsekvensutredningen skal systematiseres i henhold til gitte standarder der dette foreligger. Data skal gjøres tilgjengelig for offentlige myndigheter slik at de kan legges inn i offentlige databaser. Forslagsstiller skal selv sørge for å legge inn innsamlede data i databaser der det er lagt til rette for dette.”

Bestemmelsen innebærer at data som er samlet inn i arbeidet med konsekvensutredningen skal systematiseres i henhold til gitte standarder der dette foreligger. Tiltakshaver skal bidra til at data gjøres tilgjengelig slik at offentlige myndigheter kan legge disse inn i offentlige databaser. Der offentlige databaser er gjort tilgjengelig for slik innlegging, forutsettes det at tiltakshaver sørger for at slike data blir lagt inn i databasene. (Nasjonal tilpasning.)

§ 9 Hensyntaken til konsekvensutredningen ved vedtak og gjennomføring (tilsvare § 12 i gjeldende forskrift)

Det foreslås flere endringer.

Første ledd: ”Vedtaksmyndigheten skal ved behandlingen av søknaden ta hensyn til konsekvensutredningen og høringsuttalelsene til denne.”

Tredje ledd: ”Vedtaksmyndigheten skal fastsette vilkår for å avklare og belyse, overvåke og begrense vesentlige negative virkninger av tiltaket. Vedtaksmyndigheten kan bestemme at det skal utarbeides et miljøoppfølgingsprogram.”

Nytt fjerde ledd: ”Oppfølgende undersøkelser i henhold til tredje ledd skal gjøres offentlig tilgjengelige.” (ESA-tilpasning.)

§ 10 Offentliggjøring av vedtak (tilsvare § 13 i gjeldende forskrift)

I gjeldende forskrift står det at dokumentene ved vedtak (saksframstilling/innstilling) skal ”så langt som mulig” være tilgjengelig på nett. Ny bestemmelse: ”Saksframlegget eller innstillingen med begrunnelse skal være offentlig tilgjengelig. Vedtaket skal kunngjøres. Dokumentene skal gjøres tilgjengelige på internett.” (Nasjonal tilpasning.)

§ 13 Konsekvensutredning ved grenseoverskridende virkninger (tilsvarende § 19 i gjeldende forskrift)

På bakgrunn av merknader fra ESA, er det klargjort hvordan naboland kan medvirke i plan- eller utredningsarbeidet. Miljøverndepartementet er endret til Klima- og miljødepartementet. (ESA-tilpasning.)

Endringer/suppleringer/presiseringer i Vedlegg I, Vedlegg II, Vedlegg III, Vedlegg IV

På bakgrunn av dialogen med ESA, lovendringer og egne vurderinger er det foreslått div. justeringer i de overnevnte vedleggene. (ESA-tilpasning/Nasjonalt tilpasning.) Vedlegg I omhandler *Planer og tiltak som alltid skal konsekvensutredes* (med bl.a. forslag til bestemmelser for CO₂-fangst og –lagring, og forenkling ved at det ikke stilles krav om melding), Vedlegg II omhandler *Tiltak som skal vurderes etter § 3*, Vedlegg III omhandler *Kriterier for vurdering av vesentlige virkninger (som bl.a. tar opp i seg manglende hovedelementer fra direktiv)*, og Vedlegg IV omhandler *Rammer for søknad med konsekvensutredningen* (med bl.a. endringer i lys av naturmangfoldloven og vannforskriften, samt at støy og friluftsliv er tatt inn som aktuelle utredningstema).

Vurderinger

Fylkesrådet tar til etterretning at det i henhold til kongelig resolusjon av 19. desember 2013 har skjedd en endring i ansvarsforholdet mellom departementene gjennom at Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) nå er ansvarlig for konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven og Klima- og miljødepartementet (KLD) er ansvarlig for konsekvensutredninger av planer og tiltak etter annet lovverk. På bakgrunn av ovennevnte ansvarsfordeling legger de to departementene fram hvert sitt forslag til forskrift om konsekvensutredninger (KU) innenfor sine respektive ansvarsområder. Bakgrunnen for at KU-bestemmelsene foreslås revidert er at EFTAs overvåkingsorgan ESA har konstatert mangelfull implementering i det norske regelverket av gjeldende EU-rett på området. I tillegg er det behov for å legge til rette for enklere og mere effektive bestemmelser, samt å oppdatere regelverket som en følge av endringer i nasjonalt regelverk.

Fylkesrådet oppfatter det slik at den avgjørende forskjellen mellom de to forskriftene er at de refererer til ulike lover. Kommunal- og moderniseringsdepartementets forskrift omhandler kun planer etter plan- og bygningsloven, mens Klima- og miljødepartementets forskrift kun omhandler planer og tiltak som reguleres etter sektorlover. Begge forskriftene tar utgangspunkt i gjeldende forskrift, og har således mange felles/lignende bestemmelser. Ut over det som endres som en konsekvens av pålegg fra ESA, stiller Fylkesrådet spørsmål om endringene som foreslås innebærer en forenkling og en effektivisering av KU-bestemmelsene slik målsettingen var. Først og fremst er det utfordrende at «KU-forskriften» og «Vedlegg I/II/III/IV» ikke lenger er entydige begrep; det blir to sett dokumenter som omhandler nesten det samme og som har nesten like overskrifter og innhold. Dessuten vil det være en rekke tiltak/planer som vil befinne seg i en gråsoner i forhold til hvilken forskrift de skal vurderes etter. Fylkesrådet mener dette gjør det mer krevende å forholde seg til KU-bestemmelsene enn tidligere, og at endringen samlet slik sett ikke representerer noen forenkling eller effektivisering, slik målsettingen var, selv om enkelte §§ er blitt mer presise.

Når det gjelder de konkrete endringene så har fylkesrådet følgende synspunkter som gjelder begge forskrifter:

Krav om større grad av offentliggjøring av utredning, metode og data, i et format som er tilpasset offentlige databaser, er en positiv endring. Likeledes er krav om faglig kompetanse for utredninger en forbedring. Dette er spesielt viktig for kulturminnesektoren.

Fylkesrådet oppfatter at forskriftsendringen medfører en svekket ivaretagelse av lokale og regionalt viktige kulturminner (vedlegg III pkt b), siden bare fredete (=nasjonalt viktige) blir nevnt. Dette tilsvarer ikke det som står i gjeldende § 4 ("fredete og vernede"), slik det hevdes i høringsnotatene (pbl-notat s. 21, sektor-notat s. 23).

Det er positivt at landskap (og derigjennom viktige kulturlandskap) er kommet med i vedlegg III f, i begge forskrifter. Det var ikke et eksplisitt gyldig kriterium i gjeldende forskrift. Vi legger til grunn at begrepet "kulturlandskap" defineres som i den europeiske landskapskonvensjonen, dvs. også urbane og industrielle landskap, hvilket kanskje burde vært presisert.

Konklusjon

Det er utfordrende at «KU-forskriften» og «Vedlegg I/II/III/IV» ikke lenger er entydige begrep; det blir to sett dokumenter som omhandler nesten det samme og som har nesten like overskrifter og innhold. Dessuten vil det være en rekke tiltak/planer som vil befinne seg i en gråsoner i forhold til hvilken forskrift de skal vurderes etter. Fylkesrådet mener dette gjør det mer krevende å forholde seg til KU-bestemmelsene enn tidligere, og at endringen slik sett ikke representerer noen forenkling eller effektivisering, slik målsettingen var, selv om enkelte §§ er blitt mer presise.

Når det gjelder de konkrete §§ så har fylkesrådet følgende merknader:

-Krav om større grad av offentliggjøring av utredning, metode og data, i et format som er tilpasset offentlige databaser, er en positiv endring. Likeledes er krav om faglig kompetanse for utredninger en forbedring.

-Fylkesrådet oppfatter at forskriftsendringen medfører en svekket ivaretagelse av lokale og regionalt viktige kulturminner (vedlegg III pkt b i begge forskrifter), siden bare fredete blir nevnt. Dette tilsvarer ikke det som står i gjeldende forskrift.

-Det er positivt at landskap (og derigjennom viktige kulturlandskap) er kommet med i vedlegg III f, i begge forskrifter. Vi legger til grunn at begrepet "kulturlandskap" defineres som i den europeiske landskapskonvensjonen, dvs. også urbane og industrielle landskap.